

Advies AHOVOKS aan de Vlaamse Regering – 27/3/2019

Curriculumdossier eerste graad A-stroom

Decretaal kader

Op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs stelt AHOVOKS hierbij zijn advies voor met betrekking tot het curriculumdossier voor de 1ste graad A-stroom zoals officieel ingediend op 6 februari 2019 door de onderwijsverstrekkers. In dit advies bespreekt AHOVOKS de zes criteria opgenomen in artikel 5 van het desbetreffende besluit van de Vlaamse Regering alsook de vormvereisten omschreven in bijlage 1 bij dit besluit.

Status van het advies

AHOVOKS beschouwt het advies over de eerste graad A-stroom als een voorlopig advies om volgende redenen:

- In het kader van de verdere besluitvorming over de uitrol van de modernisering SO worden mogelijk extra basisopties toegevoegd (cf. Freinet en Topsport) en aanpassingen aan de basisopties aangebracht naar A-stroom of B-stroom. De wijzigingen aan de basisopties zullen bijgevolg wijzigingen met zich meebrengen aan het curriculumdossier wat betreft de doelen van de basisopties;
- De doelen van de basisopties worden algemeen omschreven in het curriculumdossier. De onderwijsverstrekkers werken nog volop aan de operationalisering van de doelen van de basisopties. De wijze waarop de doelen van de basisopties wordt geoperationaliseerd heeft impact op de beoordeling van de doelen van de basisopties onder criterium 5.

Om de uitrol van de modernisering SO op 1 september 2019 mogelijk te maken adviseert AHOVOKS een voorlopige goedkeuring van het curriculumdossier. Aangezien de basisopties pas geïmplementeerd worden in het tweede jaar van de eerste graad brengt een voorlopige goedkeuring van het curriculumdossier de uitrol van de modernisering SO niet in het gedrang. Eenmaal de doelen van de basisopties volledig zijn uitgewerkt kan een definitief advies over het curriculumdossier worden geformuleerd.

Vormvereisten

De vereiste rubrieken zijn opgenomen zoals vermeld in bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs.

Bij 6° studiebekrachtiging zijn niet alle studiebewijzen van de 1ste graad opgenomen. De studiebekrachtiging in de 1ste graad A-stroom is als volgt:

- 1 A:
 - o oriënteringsattest A of oriënteringsattest C
- 2 A:
 - o oriënteringsattest A, oriënteringsattest B of oriënteringsattest C
 - o getuigschrift 1e graad (bij A- of B-attest)

criterium 1: het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de onderwijsdoelen; in voorkomend geval worden de eindtermen, de uitbreidingsdoelen Nederlands en de specifieke eindtermen letterlijk opgenomen.

Alle onderwijsdoelen uit bijlage 1 van het decreet betreffende de onderwijsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs - goedgekeurd door het Vlaams parlement op 5 december 2018 - zijn letterlijk opgenomen in het curriculumdossier. Bij sleutelcompetentie 2 'Competenties in het Nederlands' ontbreekt de titel van de bouwsteen 'Kenmerken en principes van het Nederlands begrijpen om ze in te zetten bij het communiceren' (pagina 12 van het curriculumdossier) . Het gaat hier wellicht om een vergetelheid.

Ook de vermelding van statuut en sleutelcompetentie is opgenomen bij elk onderwijsdoel.

De expliciete link tussen de transversale eindtermen van de sleutelcompetenties 'leercompetenties met inbegrip van onderzoekscompetenties, innovatiedenken, creativiteit, probleemoplossend en kritisch denken, systeemdenken, informatieverwerking en samenwerken', 'digitale competentie en mediawijsheid', 'ontwikkeling van initiatief, ambitie, ondernemingszin en loopbaancompetenties' en 'sociaal-relationale competenties' en de inhoudelijke eindtermen zoals vermeld in bijlage 1 van het decreet, wordt gemaakt in het curriculumdossier.

De samenhang van de transversale eindtermen van de sleutelcompetenties 'competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk en emotioneel bewustzijn en lichamelijke, geestelijke en emotionele gezondheid', 'burgerschapscompetenties met inbegrip van competenties inzake samenleven', 'cultureel bewustzijn en culturele expressie' met inhoudelijke eindtermen van meerdere sleutelcompetenties zoals vermeld in artikel 3, 3°, van het decreet betreffende de onderwijsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs wordt niet geduid in het curriculumdossier. We veronderstellen dat dit in de leerplannen zal worden uitgeklaard. Hierdoor zal de onderwijsinspectie zich voor de doorlichting wellicht niet kunnen beperken tot het curriculumdossier maar ook de afzonderlijke leerplannen moeten hanteren.

De indieners van het curriculumdossier hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om differentiële doelen toe te voegen.

In het curriculumdossier voor de eerste graad A-stroom is er een koppeling gemaakt tussen de doelen van de basisopties en de sleutelcompetenties. Uit de analyse van AHOVOKS (zie bijlage 1 kruistabel A-stroom) besluiten we dat elk doel van een basisoptie is gekoppeld aan minimum één sleutelcompetentie. We zien dat de koppeling vooral gebeurt met de inhoudelijke sleutelcompetenties, dit is ook logisch aangezien de basisopties een inhoudelijk oriënterende functie hebben.

Criterion 2: het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de kwalificatiestructuur

Dit criterium is niet van toepassing op de eerste graad A-stroom.

Criterion 3: het curriculumdossier bevat geen doelen die tegenstrijdig zijn met doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd

De bijkomende doelen zijn niet tegenstrijdig met de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd.

Criterion 4: wanneer het curriculumdossier inhoudelijk afwijkt van de erkende beroepskwalificaties, kan dit uitsluitend mits het voorafgaande akkoord van de betrokken sector

Dit criterium is niet van toepassing op de eerste graad A-stroom.

Criterion 5: de andere doelen dan de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd, die in het curriculumdossier zijn opgenomen, zijn evalueerbaar, coherent en haalbaar

Dit criterium wordt in het voorlopige advies niet behandeld aangezien de doelen van basisopties nog niet volledig en definitief zijn. In het definitief advies worden de doelen van de basisopties beoordeeld aan de hand van de criteria evalueerbaarheid, coherentie en haalbaarheid.

Criterion evalueerbaarheid

Het criterium evalueerbaarheid wordt op basis van volgende indicatoren beoordeeld:

- de doelen van de basisopties zijn eenduidig interpreteerbaar;
- de doelen van de basisopties worden indien nodig afgebakend (bv. doelgroepgerichtheid, context, complexiteit, ...).

criterium coherentie

Het criterium coherentie wordt op basis van volgende indicatoren beoordeeld:

- de doelen van de basisopties zijn duidelijk gelinkt aan de basisoptie;
- de doelen van de basisoptie sluiten aan bij het observerend en oriënterend karakter van de basisoptie;
- de doelen van de basisoptie onderscheiden zich van de eindtermen.

criterium haalbaarheid

Het criterium haalbaarheid wordt op basis van volgende indicatoren beoordeeld:

- de doelen van de basisoptie zijn realiseerbaar voor de doelgroep van de A-stroom.

Criterium 6: de andere doelen dan de doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd, die in het curriculumdossier zijn opgenomen, houden rekening met de beschikbare onderwijstijd, de materiële voorzieningen en de organisatorische mogelijkheden van de scholen

In de regelgeving is het aantal uren voor de realisatie van de doelen van de basisopties vastgelegd op 5 uur per week. Deze doelen staan de realisatie van de eindtermen en eindtermen basisgeletterdheid vastgelegd in het decreet betreffende de onderwijsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs dan ook niet in de weg. Naast de doelen van de basisopties zijn geen bijkomende doelen in het curriculumdossier opgenomen.